

SXEDIO.91R

14.11 1940: ΠΡΩΤΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΤΟΥ ΤΟΠΟΤΗΡΗΤΗ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗ ΛΕΟΝΤΙΟΥ ΜΕ ΤΟΝ ΚΥΒΕΡΝΗΤΗ ΟΥΙΑΛΛΙΑΜ ΜΠΑΤΤΕΡΣΙΛΛ ΚΑΘΩΣ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ ΧΡΥΣΟΧΟΥΣ ΕΛΛΗΝΕΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΚΟΙ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΟΥΝ ΚΟΙΝΗ ΔΕΗΣΗ ΓΙΑ ΝΙΚΗ ΤΩΝ ΣΥΜΜΑΧΩΝ

Η ανταπόκριση του Κυπριακού λαού στην έκκληση του Τοποτηρητή του Αρχιεπισκοπικού Θρόνου Μητροπολίτη Πάφου Λεόντιου να συνεισφέρει ότι μπορούσε για ενίσχυση του ελληνικού αγώνα εναντίον των Ιταλών βρήκε μεγάλη ανταπόκριση. Ανάμεσα στους πρώτους που εισέφεραν ένα δεκάσέλινο ήταν η μαθήτρια Χλόη Λ. Χαμπουλλίδου, που έστειλε τη βοήθεια μαζί με τη αγάπη της προς εφημερίδα της Λευκωσίας με τη παράκληση να διαβιβασθεί αυτή στον Πρόξενο της Ελλάδας.

Εγγραφε στην επιστολή η μαθήτρια:

"Αξιότιμε Κύριε,

Διευθυνσιν της "Ελευθερίας".

Εχω μόνο δέκα σελίνια τα οποία πολυ σας παρακαλώ όπως τα δώσετε διά την αγαπημένην μητέρα μας την Ελλάδα. Εχω ακόμη να της δώσω πλην της αγάπης μου, τας θερμάς ευχάς μου διά την διάσωσιν και επικράτησιν εις τον τίμιον και δίκαιον σημερινόν αγώνα της και ολόκληρον την ψυχήν μου.

Ευχαριστούσα διατελώ

μετ' εκτιμήσεως

Χλόη Λ. Χαμπουλλίδου, μαθήτρια

Λευκωσία **29.10.1940**

Ο λαός έδινε ό,τι μπορούσε. Τα δακτυλίδια και τα χρυσαφικά έφταναν στην Αρχιεπισκοπή καθημερινά κατά εκατοντάδες.

Ο Στέλιος Ν. Παπαδόπουλος, από τη Μόρφου εισφέροντας τις χρυσές του βέρες έγγραφε:

"Δυστυχώς δεν είμαι εις θέσιν νσ προσφέρω εις την μητέρα μας Ελλάδα ότι πραγματικώς πρέπει. Η υποκάρδιος μου ευχή, είναι τα αποστελλόμενα

δακτυλίδια να μετατραπούν σε βόλια, διά να πλήξουν καιρίως τους ανάνδρους και μυσσαρούς εχθρούς του Εθνους μας".

Εξ άλλου ο Γρ. Τσίρος, από τη Λεμεσό έστειλε στον Πρόξενο της Ελλάδας **80** λίρες έπειτα από εντολή του πατέρα του που του είχε γράψει:

"Αμέσως μη πάρεις καιρόν, να δηλώσεις **25** κιλά σιτάρι εις την Ελλάδα και πέντε κιλά κριθάρι και δέκα κιλά σιφουνάρι και **300** οκάδες σταφίδα και **2,000** γκρέϊφρουρτ και **3,000** λεμόνια και **500** πορτοκάλια. Ακόμα εάν μπορείς να δώσεις και ένα οικόπεδο κοντά εις τον Πατίκην και πέντε λίρες μετρητά. Εάν είσαι παιδί μου να το κάμεις διά να συγχαριστηθώ τώρα εις τα υστερινά μου, να χαρώ και ο θεός να μας βοηθήση".

Παραφωνία στις εκκλήσεις του τοποτηρητή υπήρξε μόνο από τις εργατικές συντεχνίες και οι οποίες αρνήθηκαν να παρουν θέση στον έρανο και άφησαν τα μέλη τους να ενεργήσουν όπως ήθελαν.

Εγγραφε η "Ελευθερία" στις **14** Νοεμβρίου σε ανταπόκριση από τη Λεμεσό:

"Εις σύσκεψιν των επιτροπών των εργατικών συντεχνιών Λεμεσού γενομένην την παρελθούσαν Δευτέραν (**9.11**) απεφασίσθη μεταξύ άλλων ν' απορριφθή η εισήγησις του Τοποτηρητού όπως αι εργατικά Συντεχνίαι Λεμεσού εισφέρουν ανά ένα σελίνιον "διότι τούτο αντιβαίνει προς το καταστατικόν των και θα εχρωμάτιζε τας συντεχνίας ως πολιτικός οργανώσεις". Οι συνελθόντες αντιπρόσωποι απεφάνθησαν επίσης ότι αι συντεχνίαι αύται δεν δύνανται να λάβουν θέσιν ως οργανώσεις εις τον ελληνικόν αγώνα, τα μέλη των όμως είναι ελεύθερα, ως άτομα να εισφέρουν υπέρ αυτού και να συμμετέχουν εις εκδηλώσεις ή συγκεντρώσεις καθώς και εις οιανδήποτε άλλην πολιτικήν εκδήλωσιν".

Οι Επιτροπές εράνων επεκτάθηκαν σε όλη την Κύπρο υπό την αιγίδα του Λεοντίου και της Εκκλησίας γενικά.

Εκδηλώσεις για συλλογή χρημάτων έγιναν στο Βαρώσι όπου πήγε ο Τοποτηρητής, ο οποίος κήρυξε και πάλι συναδέλφωση λαού και Κυβέρνησης προ του κοινού

εχθρού.

Ο Τοποτηρητής μιλώντας στη συγκέντρωση στην Αμμόχωστο αναφέρθηκε κατά τον ανταποκριτή της εφημερίδας "Ελευθερία" "εις κυπριακάς αξιώσεις και τας προηγουμένως παρεξηγήσεις" και είπεν ότι "πάντα ταύτ' απεκοιμήθησαν αφ' ότου το ευγενές βρετανικόν Έθνος έσπευσεν εις βοήθειαν της Ελλάδος".

Πρόσθεσε μάλιστα ότι "όλα τα άλλα ζητήματα θα λυθούν με την ταχείαν νίκην της Ελλάδος και της Βρετανίας".

Αυτά που ανέφερε ο Λεόντιος στηρίζονταν σε πραγματικές διαβεβαιώσεις που είχε πάρει από τον Κυβερνήτη. Κι' αυτό το διαμηνούσε με κάθε ευκαιρία.

Ο Λεόντιος δείχνοντας ότι πραγματικά έθετε κατά μέρος τις αξιώσεις της Κύπρου τώρα και ότι όλοι θα ρίχνονταν στον αγώνα προς υποστήριξη της Ελλάδας και της Αγγλίας και των συμμάχων τους γενικότερα είχε μεταβεί στις 30 Οκτωβρίου στο Κυβερνείο και υπέγραψε το βιβλίο ακροάσεων του Κυβερνήτη.

Επρόκειτο για μια πρωτοφανή χειρονομία που δεν είχε γίνει για πολλά χρόνια καθώς ο Τοποτηρητής καταδιωκόταν από τον Κυβερνήτη.

Η απάντηση του Κυβερνήτη ήλθε αμέσως την επομένη και ήταν θετική. "Δεν δέχθηκε το Λεόντιο, αλλά έστειλε τον υπασπιστή του με τον διοικητή Λευκωσίας και συναντήθηκαν μαζί του.

Ανακοίνωση της Αρχιεπισκοπής ανέφερε για τη συνάντηση ότι "η επίσκεψις του διοικητού της Λευκωσίας κ. Γκρήνιγκ και του κ. Λόϊδ Κάρσον, υπασπιστού της Α.Ε. εγένετο κατ' εντολή και εξ ονόματος της Α.Ε. του Κυβερνήτου, παρέμειναν δε συνομιλούντες μετά του Τοποτηρητού επί ημίσειαν ώραν".

Λεπτομέρειες της συνάντησης δεν δόθηκαν στον τύπο, αλλά αργότερα, όπως δημοσίευσε το περιοδικό "Απόστολος Βαρνάβας", εκφραστικό όργανο της εκκλησίας της Κύπρου (τεύχος Νοεμβρίου 1940) ο Κυβερνήτης διαμήνυσε στο Λεόντιο ότι η Αγγλία θα έδινε κάθε βοήθεια προς την Ελλάδα:

Κατά την ένρξιν της φιλόφρονος συνομιλίας οι

ευγενείς επισκέπται είπον εις την Αυτού Σεβασμιότητα ότι ο Εξοχώτατος Κυβερνήτης Κύπρου Κύριος Ουίλλιαμ Ντέννις Μπάττερσιλλ, έδωκεν εντολήν εις αυτούς, να είπωσιν εις την Αυτού Σεβασμιότητα, τον αρχηγόν της εκκλησίας Κύπρου, ότι ην Μεγάλη Βρετανία θα παράσχη πάσαν δυνατήν βοήθειαν εις την Ελλάδα. Ο Πανιερώτατος Άγιος Πάφου ήκουσεν εν ικανοποιήσει των λόγων τούτων ως Εθνάρχης του ελληνικού Κυπριακού λαού, και ηυχαρίστησεν απαντήσας, ότι θα αναγγείλη το χαρμόσουνον τούτο άγγελμα εις τον ελληνικόν κυπριακόν λαόν, όστις κατά τας διελθούσας τρεις ημέρας, από της εκρήξεως του ελληνοϊταλικού πολέμου διατελεί εν τη αυτή ψυχική εξεγέρσει, εν η και οι ομαίμονες και ομοεθνίς αυτού εν τη ελευθέρα Ελλάδα άνεκα της ιταλικής επιβουλής κατά της ελευθερίας και ανεξαρτησίας της Ελλάδος.

Επειτα ο σεβασμιώτατος παρεκάλεσε τους εντίμους αντιπροσώπους της Αυτού Εξοχότητος όπως διαβιβάσωσιν εις αυτόν τας ευχάς αυτού τε και της εκκλησίας και του λαού Κύπρου, υπέρ της συμμαχικής νίκης".

Ενθουσιασμένος και ικανοποιημένος ο Λεόντιος από όσα του είχε διαμηνύσει ο Κυβερνήτης με εγκύκλιο του την 1η Νοεμβρίου κάλεσε ο λαός σε δεήσεις υπέρ του συμμαχικού αγώνα στις 3 Νοεμβρίου:

" ΛΕΟΝΤΙΟΣ χάριτι Χριστού, Μητροπολίτης Πάφου, Υπέρτιμος και Εξαρχος, Αρσινόης και Ρωμαίων και Τοποτηρητής του Αρχιεπισκοπιακού Θρόνου Κύπρου.

Παντί τω ιερώ κλήρω και τω ευσεβεί λαώ της αγιωτάτης Εκκλησίας Κύπρου χάριν και ευλογίαν από του εν Τριάδι Θεού ημών,

Η μήτηρ ημών πατρίς, η πεφιλημένη πανένδοξος Ελλάς υπέστη εκ μέρους της Ιταλίας όλως απρόκλητον και άδικαιολόγητον επιδρομήν και απεδύθη ήδη εις δεινόν υπέρ των όλων ιερόν αγώνα, συμπράττουσα και συμπολεμούσα μετά της ενδόξου Βρετανικής αυτοκρατορίας και των άλλων συμμάχων αυτής, των

αγωνιζομένων υπέρ του δικαίου της ελευθερίας και της αυτοδιαθέσεως των λαών.

Το ευλογημένον ελληνικόν ημών Έθνος, οι απανταχού Έλληνες βαθείαν εδοκίμασαν αγανάκτησιν διά την μυσράν επίθεσιν του εχθρού και έχουσι πλήρη τη συναίσθησιν της σοβαρότητος και ιερότητος του αγώνος υπέρ βωμών και εστιών, αγώνος υπέρ της διά ποταμών αιμάτων και θυσιών αδιηγήτων κτηθείσης εθνικής ανεξαρτησίας κασι ελευθερίας.

Τούτο δεικνύουσιν εξαιρετικώς επί του πεδίου των μαχών οι Έλληνες αδελφοί ημών στρατιώται, οι οποίοι εν αυτοθυσία και αυταπαρνήσει θυσιάζομαι την ζωήν αυτών και χύνουσι το αίμα αυτών υπέρ πίστεως και πατρίδος, κατεχόμενοι κατά του εχθρού μετά ηρωϊσμού, αναμιμνήσκοντας τας εν τοις πεδίοις των μαχών αρετάς των ενδόξων ημών προγόνων και προκαλούντος τον παγκόσμιον θαυμασμόν και σεβασμόν.

Ημείς οι εν Κύπρω Έλληνες έχομεν καθήκον υπέρτατον να συναγωνισθωμεν μετά των αγωνιζομένων ελευθέρων ημών αδελφών, εν τοις πρώτοις δ' έχομεν καθήκον απαραίτητον ίνα αδιαλείπτως ικετεύσωμεν τον θεόν της Ελλάδος υπέρ πλήρους ευοδώσεως του ιερού και μεγάλου αγώνος αυτών και των συμμάχων αυτών, εκ της οποίας ευοδώσεως αναμένομεν και ημείς πλήρη την ποθητήν αποκατάστασιν.

Οθεν καλούμεν πάντας υμάς, τέκνα εν Κυρίω αγαπητά, επί την εκπλήρωσιν του ιερού τούτου καθήκοντος και προτρεπόμεθα υμάς πατρικώς όπως ει δυνατόν κατά πάσαν ημέραν πάντως όμως κατά πάσαν Κυριακήν και εορτήν μετά την θείαν λειτουργίαν επιτελήτε τούτο εν ιερά και βαθεία κατανύξει, συμφώνως προς την κατωτέρω παρατιθέμενην εκκλησιαστικήν διάταξιν,

Ο δε κύριος ημών και θεός, ου εν χερσί κείνται αι τύχαι λαών τε και εθνών, επακούσαι των ευχών ημών και δεήσεων και ενισχύει τους υπέρ της ελευθερίας και της αποκαταστάσεως των λαών αγωνιζομένους βρειτανούς και Έλληνας και λοιπούς συμμάχους λαούς και βραβεύσαι αυτοίς την νίκην, ζών τον κόσμο από φρικτής δουλείας και δεινών αφορήτων.

Εν Χριστώ Ευχέτης διάπυρος
Ο Πάφου ΛΕΟΝΤΙΣΟ
Τοποτηρητής του Αρχιεπισκοπικού Θρόνου
Κύπρου
Εν τη Αρχιεπισκοπή Κύπρου
τη 1η Νοεμβρίου 1940

Οι δεήσεις έγιναν σύμφωνα με τις οδηγίες του Λεοντίου στις 3 Νοεμβρίου και σ' αυτές παρέστησαν... εχθροί και φίλοι. Στη δοξολογία που έγινε στην Εκκλησία της Αγίας Νάπας στη Λεμεσό παρέστησαν οι αρχές της πόλεως περιλαμβανομένου του διοικητή Αρθουρ, του αστυνόμου Μπελλ, του δημάρχου Χατζηπαύλου και άλλων παραγόντων.

Στη Λευκωσία, της δέησης που έγινε στη Φανερωμένη προέστη ο Λεόντιος σ' αυτή δε παρέστησαν ο διοικητής Γκρήνιγκ, εκ μέρους του Κυβερνήτη, ο πρόξενος της Ελλάδος Ελευθέριος Μαυροκέφαλος και χιλιάδες λαού, η δοξολογία όπως και η ομιλία του Τοποτηρητή που ακολούθησε μεταδιδόταν διά μεγαφώνων για να μπορεί να παρακολουθεί ο κόσμος.

Σύμφωνα με τον Απόστολο Βαρνάβα μετά τη δέηση μίλησε ο Λεόντιος "παροτρύνοντας τον Κυπριακόν λαόν ίνα προσφέρη το παν υπέρ της περί των όλων, παρά το πλευρόν της κραταιάς Μεγάλης Βρετανίας πολεμούσης μητρός Ελλάδος".

Μετά τη δέηση ο Λεόντιος έσπευσε να αποστείλει και επιστολή στον Κυβερνήτη με την οποία σύμφωνα και πάλι με τον "Απόστολο Βαρνάβα" παρεκάλει την Αυτού Εξοχότητα να υποβάλη εις την Α. Μεγαλειότητα τον Αγγλον Βασιλέα και εις την εντιμοτάτην Βρετανικήν Κυβέρνησιν τας ευχάς της Ελληνικής Ορθοδόξου Εκκλησίας και του ελληνικού λαού Κύπρου, υπέρ πλήρους και ταχείας κατισχύσεως των συμμαχικών όπλων εν τω μεγάλω και ευκλεεί αγώνι υπέρ του δικαίου και της ελευθερίας του κόσμου και υπέρ των ηθικών εκείνων αρχών εφ' αϊς σεμνύνεται και καυχάται ο πολιτισμός ημών".

Μετά τη δέηση ο λαός κατευθύνθηκε εν σώματι προς τον ΓΣΠ όπου ο Λεόντιος ζητωκραύγασε και πάλι

υπέρ των συμμάχων Βασιλέων της Αγγλίας και της Ελλάδος του Προέδρου της Τουρκικής Δημοκρατίας Ισμέτ Ινονού και των τριών Εθνών:

"Μετά την εν τω ι. ναώ Φανερωμένης δέησιν υπέρ του συμμαχικού αγώνος (3 Νοεμβρίου) άπας ο λαός από του ι. ναού Φανερωμένης διηυθύνθη προς το γυμναστήριον Λευκωσίας εν μεγαλειώδει παρελάσει. Αι κερκίδες του Γυμναστηρίου εκαλύφθησαν υπό χιλιάδων πολιτών κι εν τω γηπέδω αυτού παρετάχθησαν οι μαθηταί και μαθήτριά και τα σωματεία μετά των λαβάρων αυτών, ηδελφωμένοι δ' εκυμάτιζον εν αυτώ αι σημαίαι Αγγλική και Ελληνική.

Εις το γυμναστήριον μετέβη μετά ταύτα και ο Άγιος Τοποτηρητής. Εκεί ο έντιμος Δήμαρχος Λευκωσίας κ. Θ. Δέρβης διά λαμπράς προσλαλιάς εκάλεσε τον σεβασμιώτατον ως Εθνάρχην του Ελληνικού Κυπριακού λαού να ευλογήση τον ιερόν υπέρ των όλων ελληνικόν αγώνα, ανελθών ο Άγιος τοποτηρητής επί το βήμα ηυλόγησεν εκ μέρους της κυπριακής εκκλησίας τον υπέρ βωμών και εστιών ιερόν αγώνα του Πανελληνίου και επί τη ευκαιρία ταύτη ανήγγειλεν εις τα πλήθη, ότι η Α.Ε. ο Κυβερνήτης Κύπρου διεμήνυσεν αυτώ διά των επισκεφθέντων αυτών την 31 Οκτωβρίου αντιπροσώπων αυτού, ότι η Μεγάλη Βρετανία θα παράσχη πάντα δυνατήν βοήθειαν εις την Ελλάδα κατά τον αρξάμενον πόλεμον, ο δε κυπριακός λαός ορθώς ερμηνεύσας το Κυβερνητικόν άγγελμα, εδέχθη τούτο διά του Εθνάρχου αυτού ως ελληνικός λαός και ευγνωμωνών υπέρ της βοηθουμένης υπό της Αγγλίας Ελλάδος, εξερράγη εις ουρανομήκεις ζωτκκραυγάς υπέρ της Αγγλίας και του Εξοχωτάτου Κυβερνήτου, έπειτα ο σεβασμιώτατος ωμίλησε διά μακρών, συγκινήσας και ενθουσιάσας τα πλήθη, προτρέψας πλουσίους και πτωχούς ίνα δώσωσι την εισφοράν αυτών υπέρ του εθνικού αγώνος "ουχί κατά δύναμιν", αλλά και "υπέρ δύναμιν" και δηλώσας ότι η επί τη ευκαιρία ταύτη χρηματική δόσις της πτωχής Κύπρου, ήτις θα αποσταλή εις την Μητέρα Ελλάδα πρέπει τουλάχιστον να ανέλθη εις 100 χιλιάδας λιρών.

Ακολούθως ανήγειλε την υπ' αυτού Ιδρυσιν Ταμείου της Εκκλησίας Κύπρου προς περίθαλψιν των απόρων θυμάτων ενδεχομένων αεροπορικών επιδρομών κατά της Κύπρου, εν τέλει δε εζητωκραύγασεν υπέρ των συμμάχων βασιλέων Γεωργίου Στ της Αγγλίας και Γεωργίου Β των Ελλήνων και υπέρ του Προέδρου της τουρκικής Δημοκρατίας Ισμέτ Ινονού και υπέρ των τριών Εθνών Βρεττανικού ελληνικού και τουρκικού και της νίκης των συμμαχικών αυτών δυνάμεων, μετά ταύτα ανεγνώσθη υπό του διαπρεπούς ιατρού κ. Μιλτιάδου Κουρέα και εγένετο δεκτόν διά βοής ψήφισμα της πόλεως Λευκωσίας, καταγγέλλον και καταδικάζον την κατά της Ελλάδος ιταλικήν επιδρομήν και αφού εψάλησαν οι εθνικοί ύμνοι ο ελληνικός και αγγλικός διελύθησαν τα πλήθη".

Εκδηλώσεις με δεήσεις έγιναν σε όλες τις πόλεις και τα χωριά. Στην πόλη Χρυσοχούς η δέηση έγινε τόσο από τον ιερέα όσο και από τον Ιμάμη.

Η δέηση έγινε πρώτα στη Ορθόδοξη Εκκλησία παρουσία όλων των αρχών και κατοίκων- Ελλήνων και Τούρκων και στη συνέχεια όλοι κατευθύνθηκαν προς το τζαμί όπου ανέπεμψε δέηση και ο Ιμάμης. Όλοι κατέληξαν στο σωματείο "Ακάμας" όπου ψάληκαν οι εθνικοί ύμνοι της Ελλάδος, της Τουρκίας και της Αγγλίας.

Όλα έδειχναν πλέον ότι ο λαός είχε ενωθεί, ότι είχαν ξεχασθεί οι προηγούμενες έχθρες και ο Κυβερνήτης αποφάσισε τελικά να κάμει και εκείνος την τελευταίαν υποχώρηση και να δεχθεί το Λεόντιο σε ακρόαση.

Η συνάντηση έγινε στις **14** Νοεμβρίου στις **11.30** το πρωί. Η συνάντηση ήταν σύντομη, κράτησε μόνο **35** λεπτά, αλλά είχε τη σημασία της. Ο Απόστολος Βαρνάβας όργανο της Εκκλησίας της Κύπρου περιορίστηκε να δημοσιεύσει:

" Προ του Μεγάρου του Κυβερνείου υπεδέχθη την Α.Σ. Τοποτηρητήν ο Υπασπιστής της Αυτού Εξοχότητος, οδηγήσας Αυτόν μέχρι της αιθούσης της υποδοχής, ένθα η Α.Εξοχότης εδέχθη την Α.Σεβασμιότητα μετ'

άκρας ευγενίας, η δ' επακολουθήσασα συνομιλία ήτο λίαν φιλόφρων, διαρκέσασα μέχρι της **12.5** μ.μ.

Μετά το πέρας της επισκέψεως η Α. Εξοχότης προέπεμψε αναχωρούντα τον Σ. Τοποτηρητή μέχρι της εσωτερικής αυλής του Κυβερνείου, όπου και εγκαρδίως αποχαιρέτισεν Αυτόν, ο δ' υπασπιστής της Α. Εξοχότητος συνώδευσε τον Σεβασμιώτατον μέχρι της εξόδου του Κυβερνείου και ευγενώς απεχαιρέτησεν αυτόν εισερχόμενον εις το αυτοκίνητον του".

Μια άλλη ενέργεια του Λεοντίου ήταν η συγκρότηση Συνδέσμων Εθελοντών Παλαιών Πολεμιστών. Τέτοιοι σύνδεσμοι έγιναν σε όλες τις πόλεις και στόχος τους ήταν να θέσουν τα μέλη τους και πάλι στην υπηρεσία της Ελλάδας αν χρειαζόταν.

Οι σύνδεσμοι άρχισαν να καταγράφουν εθελοντές από ηλικίας **22** έως **32** χρόνων. Η εγγραφή άρχισε στις **12** Δεκεμβρίου έπειτα παό οδηγίες του Λονδίνου και η προσέλευση ήταν αθρόα. Ανάμεσα στους πρώτους και οι λεμεσιανοί Στέλιος Α. Νικολάου, Χριστόδουλος Πεντελή, Λεύκιος Κότσαπας, Βάσος Τελεβάντος, Αριστοτέλης Μανδριώτης, Λευκής Σουρλιάς, Ευριπίδης Γερολέμου, Βάσος Α. Ιακωβίδης, και Νησίφορος Χαραλάμπους, Παντελής Ψάλτης, Ειρήναρχος Στυλιανού και Λουκής Κωνσταντίνου, Κυριάκος Χαράλαμπους, Διομήδης Χατζηκώστας, Ανδρέας Ζαχαρίου, Χαράλαμπος Κυριάκου, Μιχαήλ Νικολάου, Κύπρος Κωνσταντίνου, Ιω. Σωκράτους, Δημοσθένης Χαραλάμπους, Μιχαήλ Αντωνίου και Ανδρέας Χρυσοστόμου.

Επίσης οι Δημήτριος Χριστοδούλου από την Πάχνα, Παναγιώτης Κλεάνθους από το Αρσος, Αγαθοκλής Βασιλείου από τον Άγιο Αθανάσιο, Γεώργιος Σπύρου από τη Φιλούσα Κελοκεδάρων, Κυριάκος Κωνσταντίνου από το Βουνί, Νικόλαος Σ. Τριτοφτίδης από την Ερήμη, Παντελής Κουλέρμος από το Αρσος, Δημήτριος Παπαδόπουλος από την Λεμεσό, Χρ. Γεωργίου Φελλλας, Λεμεσός, Γρ. Λ. Στυλιανάκης Λεμεσός, Μιχ. Πισσάς Λεμεσός, Ι. Μιχαηλίδης Λεμεσός, Δημητράκης Π.

Χατζηϊωάννου, Ανδρέας Καλοχωρίτης, Ευάγγελος Μπούφαλος, Αντώνης Γ. Τράττος και Γεώργιος Μουζούρης από την Αραδίππου, Ιωάννης χ. Πούρτζης και Ανδρέας Ιωάννου από τη Λάρνακα.

Αυτοί ήταν λίγοι από όσους είχαν δηλώσει συμμετοχή. Ανάμεσα σ'αυτούς και μερικοί Οθωμανοί. Ένας από αυτούς ήταν ο Σουλεϊμάν Σουλεϊμάν **22** χρόνων, από τα Πολεμίδια.

Σαν ρωτήθηκε ο Σουλεϊμάν που πήγε να καταταγεί στις **13** Δεκεμβρίου **1940** πως απεφάσισε ενώ ήταν τούρκος να μεταβεί στην Ελλάδα για να καταταγεί εθελοντής απάντησε:

" Είναι το όνειρο μου να φορέσω στολή του Έλληνα στρατιώτη, Τουρκία και Ελλάς είναι το ίδιο σήμερα".

Όταν του θύμησαν ότι η Ελλάδα δεν πλήρωνε απάντησε:

" Δεν έχει σχέση αυτό. Εγώ επιθυμώ να υπηρετήσω την Ελλάδα".

Πέρα από τους άνδρες εθελοντές και πολλές νέες προσφέρθηκαν να υπηρετήσουν εθελοντικά στον ελληνικό Ερυθρό Σταυρό όπως οι αδελφές Φωτεινή και Δέσποινα Δασκαλόπουλου, Μαρία Γιάγκου Μονογιού, Πεδουλάς, Γεωργίου Ιωάννου Κυθρέα, Λουκία Αντωνίου Λευκωσία, Μαρία Κωνσταντινίδου, Λευκωσία, Χρυσταλλένη Γεωργίου Λευκωσία, Κυριακού Λ. Λύτρα Αθαΐνου και Καίτη Κ. Λαζαρίδου Λευκωσία, Πάτρα Χρ. Καλογήρου, Ηρώ Κ. Λοΐζου, Λεμεσός, Χρυστάλλα Χαραλάμπους Καμπί, Ειρήνη Γεωργιάδη Αγλαντζιά, Ελευθερία Αγγελιδάκη και Αίγλη Παπαδοπούλου Λευκωσία, Μ. Κωνσταντίνου Αραδίππου, Αφροδίτη Σταύρου, Αλίκη Στυλιανού, Ελένη Αριστείδου και Γιαννούλα Π. Σταυρινίδου, Λευκωσία, Λητώ Π. Κυριακίδου, Αγίου Ομολογητές, Ν'ικα Σοφοκλέους Λευκωσία, Αντιγόνη Ιωάννη Αγ. Δομέτιος, Δήμητρα Παπαδοπούλου και Χρυσταλλένη Δερσιού Λευκωσία, Χρυστάλλα Ν. Κωνσταντίνου Βάσα και Πέπα Παπαδοπούλου Λευκωσία, Βιλελμόνη Ηλία Μαρούλα

Νησιφόρου, Ελένη Σωκράτους και Άννα Αντωνίου Κτήμα.

Ένας από τους πρώτους εθελοντές που έφυγαν για την Ελλάδα ήταν ο γιατρός Θεόδωρος Μαρσέλλος με τη γυναίκα του. Εκείνος θα πολεμούσε στο στρατό ως εθελοντής και η γυναίκα του θα υπηρετούσε στον Ερυθρό Σταυρό. Ο Μαρσέλλος αναχώρησε από τη Λάρνακα μέσω Τουρκίας στις **2ο Δεκεμβρίου 1933, 22** μόνο μέρες μετά που άρχισε η ιταλική επίθεση εναντίον της Ελλάδας.